



Ar VYTAUTAS DIDYSIS gali būti Lietuvos tūkstantmečio žmogus?



MONIKA AUGAITYTĖ, Tauragės „Versmės“ gimnazijos III b klasės maironietė

Nuotraukose: nežinomo XVII a. Lietuvos dailininko sukurtas Vytauto Didžiojo portretas; Vytauto Didžiojo medalis. Kūriniai saugomi Lietuvos dailės muziejuje

Šiandien gana dažnai išgirstu sakant: „Štai žmogus iš didžiosios raidės!“ Susimąstau – o ką jis tokio padarė, kokie jo nuopelnai? Vadinasi, žodis „Didysis“ yra pagarbos ženklas. Juk taip mūsų protėviai vadino ir kunigaikščius. Štai Vytautas Didysis – visiems gan gerai žinoma asmenybė. Šis žmogus daug kuo nusipelnė mūsų kraštui, Lietuvos valstybės istorijai ir apskritai lietuvybei. Pagalvoju, ar galima būtų šią asmenybę paskelbti Lietuvos tūkstantmečio žmogumi? Manau, kad taip.

Kaip žinome, pagal Astravos sutartį Vytautas tapo faktiniu LDK valdovu ir šalyje vykdė pertvarkymus (sustiprino centralizuotą valdžią). Jis pasižymėjo puikiais diplomato gabumais, niekuomet nekariavo dviem frontais, vykdė tiek Rytų, tiek Vakarų politiką. Jo valdoma LDK pradėjo didingą Lietuvos istorijos epochą. Vytautas centralizavo valstybės politiką, stiprėjo LDK plotų apjungimas, išplėtimas.

Na, esu žemaitė, prisipažinsiu, skaudu buvo skaityti apie tai, kad Vytautas Žemaitiją kryžiuočiams atidavė, bet, manau, vėlesnė jo veikla rodo, kad šis valdovas siekė sugrąžinti Lietuvai ir Trakus, ir Žemaitiją – jam tai ir pavyko. Tad nėra ko ir pykti: tokia politika – reikia laukti tinkamo momento savo tikslams pasiekti...

Jei ne Vytauto Didžiojo sumanumas, parinkta karinė strategija, vargu, ar 1410 metais Žalgirio mūšyje lietuviai būtų laimėję. Jei ne pagalba mūšyje, turbūt nebūtų sutriuškinta priešų kariauna, kuri visus gąsdino savo galybe ir stiprybe.

Vytauto viešpatavimo laikais Lietuva, nors ir patyrusi 1399 metų nesėkmę prie Vorkslės prieš Aukso ordą, visgi tapo galinga valstybe. Rytinės LDK sienos priartėjo prie pat Maskvos. Pietuose Lietuva įsitvirtino žemėse

prie Juodosios jūros tarp Dnestro ir Dnepro žiočių. Buvo atgauta Žemaitija su prieiga prie Baltijos jūros ties Palanga. Lietuvos siena nuo 1422 m. Melno sutarties atlaikė 500 metų išbandymus.

Tik Vytauto dėka Didžiojo kunigaikščio taryba tapo tikru valdymo meną įvaldžiusiu organu. Jis sugebėjo įtikinti žemaičius apsikrištyti. Berašėje mūsų šalyje sudarė sąlygas steigti parapijas ir vienuolynus, susikurti mokyklų tinklui, modernizavo valdovo raštinę, administracinis ir teisminis krašto valdymas buvo modernizuotas į raštu besiremiančią sistemą.

Vytautas Didysis pakylėjo Lietuvą į galingųjų Europos valstybių lygmenį ir Europa tai galų gale pripažino. Jo valdymo laikais Lietuva pasiekė reikšmingiausią Europoje poziciją, kaip niekad prieš tai ir, ko gero, po to. Lietuvos Didysis kunigaikštis Vytautas savo sukurtą ir suvienytą valstybę laikė didžiausia VERTYBE. Visas šio lietuvių gyvenimas paaukotas LIETUVAI. Ne veltui jį taip gerbė tautiečiai... Dėl Vytauto milžiniškų pastangų Lietuva iš mažai kam žinomo pagoniško krašto virto galinga Rytų Europos valstybe, o jos valdovą privalėjo gerbti didžiausių to meto Europos ir Rytų valstybių valdytojai. Tačiau kunigaikščiui pritrūko laiko galutinai sutvarkyti santykius su Lenkija ir ši problema Lietuvai vėliau pridarė daug nemalonumų...

Vytautas tapo vienvaldžiu Lietuvos valdovu. Niekas tikriausiai net nepagalvojo, kas jį po mirties pakeis. Paaiškėjo, kad tinkamo kandidato Lietuvoje ir nebuvo... Jo darbai iki šiol gyvi istorinėje atmintyje. Taigi Vytautas savo politika daug nuveikė valstybės labui, todėl ir vadinamas politiniu genijumi arba tiesiog – VYTAUTU DIDŽIUOJU.